

II

(Sporočila)

SPOROČILA INSTITUCIJ, ORGANOV, URADOV IN AGENCIJ EVROPSKE UNIJE

EVROPSKA KOMISIJA

Sporočilo Komisije o uporabi pravil o državni pomoči za podporne ukrepe v korist bank v okviru finančne krize od 1. avgusta 2013 dalje (V nadaljnjem besedilu: sporočilo o bančništvu)

(Besedilo velja za EGP)

(2013/C 216/01)

1. UVOD

1. Od začetka finančne krize je Komisija sprejela šest sporočil (v nadaljnjem besedilu: sporočila o krizi) ⁽¹⁾. V teh sporočilih so navedena podrobna navodila glede meril združljivosti državne pomoči z notranjim trgov v skladu s členom 107(3)(b) Pogodbe o delovanju Evropske unije za finančni sektor med finančno krizo.
2. Sporočila o krizi zagotavljajo celovit okvir za usklajeno ukrepanje v podporo finančnemu sektorju, da bi se zagotovila finančna stabilnost, hkrati pa čim bolj zmanjšalo izkrivljanje konkurence med bankami in v državah članicah na enotnem trgu. Opredeljujejo pogoje dostopa do državne pomoči in zahteve, ki morajo biti izpolnjene, da bi bila takšna pomoč združljiva z notranjim trgov na podlagi načel o državni pomoči iz Pogodbe. Pravila o državni pomoči, ki urejajo državno pomoč za finančni sektor, so se na podlagi sporočil o krizi redno posodabljala, kadar je bilo to potrebno zaradi prilagajanja razvoju krize. Zaradi nedavnih dogodkov je potrebna nadaljnja posodobitev sporočil o krizi.

Pravna podlaga

3. Sporočila o krizi ter vsi posamezni sklepi o ukrepih in shemah pomoči, ki spadajo na področje uporabe teh sporočil, so bili sprejeti na podlagi člena 107(3)(b) Pogodbe, ki izjemoma dovoljuje pomoč za odpravljanje resne motnje v gospodarstvu države članice.
4. Od začetka krize se sprejemajo pomembni ukrepi za obravnavanje težav v finančnem sektorju. Zaradi razvoja krize je bilo treba prilagoditi nekatere določbe okvira za državno pomoč, ki obravnavajo reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah, pri čemer se je ohranila možnost izrednega dostopa

⁽¹⁾ Sporočilo o uporabi pravil o državni pomoči za ukrepe v zvezi s finančnimi institucijami v okviru trenutne svetovne finančne krize (v nadaljnjem besedilu: sporočilo o bančništvu iz leta 2008) (UL C 270, 25.10.2008, str. 8); Sporočilo o dokapitalizaciji finančnih institucij v trenutni finančni krizi: omejitev pomoči na najmanjšo potrebno in zaščitni ukrepi za preprečevanje neupravičenega izkrivljanja konkurence (v nadaljnjem besedilu: sporočilo o dokapitalizaciji) (UL C 10, 15.1.2009, str. 2); Sporočilo Komisije o obravnavanju oslavljenih sredstev v bančnem sektorju Skupnosti (v nadaljnjem besedilu: sporočilo o oslavljenih sredstvih) (UL C 72, 26.3.2009, str. 1); Sporočilo o ponovni vzpostavitvi uspešnega poslovanja in oceni ukrepov prestrukturiranja v finančnem sektorju v sedanji krizi na podlagi pravil o državni pomoči (v nadaljnjem besedilu: sporočilo o prestrukturiranju) (UL C 195, 19.8.2009, str. 9); Sporočilo Komisije o uporabi pravil o državni pomoči za podporne ukrepe v korist bank v okviru finančne krize od 1. januarja 2011 dalje (v nadaljnjem besedilu: sporočilo o podaljšanju iz leta 2010) (UL C 329, 7.12.2010, str. 7), in Sporočilo Komisije o uporabi pravil o državni pomoči za podporne ukrepe v korist bank v okviru finančne krize od 1. januarja 2012 dalje (v nadaljnjem besedilu: sporočilo o podaljšanju iz leta 2011) (UL C 356, 6.12.2011, str. 7).

do znatne državne pomoči. Ne glede na izredno uvedbo fiskalnih in denarnih instrumentov, ki so prispevali k preprečitvi nadaljnega poslabšanja krize, je okrevanje gospodarstva v Evropski uniji še vedno zelo nestabilno in neenakomerno. Finančni sektorji v nekaterih državah članicah se soočajo z nadaljnjimi izzivi pri dostopu do terminskega financiranja ter v zvezi s kakovostjo sredstev, ki izhajajo iz gospodarske recesije in zmanjševanja finančnega vzvoda javnih ali zasebnih dolgov. Še vedno sta prisotna negotovost na finančnih trgih in možnost negativnih učinkov prelivanja na drugih področjih.

5. Trajanje napetosti zaradi državnega dolga jasno kaže na nestanovitnost finančnih trgov. Visoka stopnja povezanosti in soodvisnosti znotraj finančnega sektorja v Uniji še vedno povzroča zaskrbljenost na trgih glede tveganja prelivanja. Zaradi velike nestabilnosti finančnih trgov in nezanesljivosti gospodarskega okrevanja ter tveganja resnih motenj v gospodarstvu držav članic, ki iz tega izhajajo, so države članice upravičene, da kot varovalo ohranijo možnost, da v finančnem sektorju odobrijo podperne ukrepe, povezane s krizo, na podlagi člena 107(3)(b) Pogodbe.
6. Ob upoštevanju trajne negotovosti na finančnih trgih in možnosti negativnih učinkov prelivanja na drugih področjih Komisija meni, da so zahteve glede uporabe člena 107(3)(b) Pogodbe v zvezi z državno pomočjo v finančnem sektorju še vedno izpolnjene. Vendar je uporaba tega odstopanja mogoča le, dokler traja kriza, pri čemer so prisotne resnično izredne okoliščine, v katerih je ogrožena splošna finančna stabilnost.

Finančna stabilnost kot splošni cilj

7. Kot odziv na finančno krizo in v skladu s sporočili o krizi je Komisija finančno stabilnost določila za svoj splošni cilj, pri čemer si prizadeva za čim večjo omejitev državne pomoči ter izkrivljanja konkurence med bankami in v državah članicah. Z vidika finančne stabilnosti je treba preprečiti večje negativne učinke prelivanja na področju preostalega bančnega sistema, ki bi lahko nastali zaradi propada kreditne institucije, in zagotoviti, da bančni sistem kot celota še naprej zagotavlja zadostna posojila realnemu gospodarstvu. Pri oceni Komisije v zvezi z državno pomočjo finančnemu sektorju v okviru tega sporočila je še vedno bistvena finančna stabilnost. Komisija pri izvedbi ocene upošteva razvoj krize od resnih in vsesistemskih težav do razmer, v katerih so v delih Unije prisotne še resnejše gospodarske težave, pri čemer je tveganje razdrobljenosti enotnega trga sorazmerno večje.
8. Ta splošni cilj je izražen z možnostjo dostopa bank v težavah do državne pomoči, kadar je to nujno za finančno stabilnost, in tudi z načinom, na katerega se ocenjujejo načrti prestrukturiranja. V zvezi s tem je treba izpostaviti, da finančne stabilnosti ni mogoče zagotoviti brez zdravega finančnega sektorja. Zato morajo biti načrti za zbiranje kapitala ocenjeni v tesnem sodelovanju s pristojnim nadzornim organom, da bi se zagotovila ponovna vzpostavitev uspešnega poslovanja v razumnem časovnem okviru ter na trdni in trajni podlagi. V nasprotnem primeru je potrebna pravilna likvidacija institucije v težavah.
9. Kadar se pravila o državni pomoči uporabljajo za posamezne primere, Komisija kljub temu upošteva makroekonomsko okolje, ki vpliva na uspešno poslovanje bank in tudi na potrebo, da ima realno gospodarstvo neke države članice še naprej dostop do kredita, ki ga zagotovijo stabilne banke. Komisija bo pri oceni načrtov prestrukturiranja bank še naprej upoštevala posebnosti posamezne institucije in države članice: izvedla bo zlasti sorazmerno oceno dolgoročnega uspešnega poslovanja bank, če potreba po državni pomoči izhaja iz državne dolžniške krize in ni posledica pretirano tveganega poslovanja⁽²⁾, pri čemer bo v svoji oceni izrazila potrebo po ohranjanju enakih konkurenčnih pogojev na enotnem trgu, pri tem pa bo upoštevala zlasti razvoj porazdelitve bremena v Uniji.
10. Če je potrebno prestrukturiranje večjih delov finančnega sektorja države članice, si Komisija poleg tega prizadeva, da bi načrte prestrukturiranja posameznih bank ocenila na podlagi usklajenega pristopa in

⁽²⁾ Glej sporočilo o podaljšanju iz leta 2011, točka 14.

tako zagotovila vsesistemski odziv. Komisija je ta pristop sprejela zlasti za države članice, ki so vključene v program ekonomske prilagoditve. Komisija bi pri tem morala upoštevati zlasti skupne učinke prestrukturiranja posameznih institucij na sektorski ravni (na primer v zvezi s strukturo trga) in na ravni gospodarstva kot celote, zlasti kar zadeva ustrezno zagotavljanje posojil realnemu gospodarstvu na trdni in trajni podlagi.

11. Poleg tega Komisija pri oceni porazdelitve bremena in ukrepov za omejevanje izkrivljanja konkurence oceni izvedljivost predlaganih ukrepov, vključno z odprodajo, ter njihov vpliv na strukturo trga in ovire za vstop. Hkrati mora Komisija zagotoviti, da so rešitve, sprejete v posameznem primeru ali državi članici, skladne s ciljem preprečevanja večjih nesorazmernosti v državah članicah, ki bi lahko dodatno razdrobile enotni trg in povzročile finančno nestabilnost ter s tem ovirale okrevanje v Uniji.

Razvoj zakonodajnega okvira in potreba po reviziji sporočil o krizi

12. Od začetka krize je Unija uvedla veliko institucionalnih in zakonodajnih sprememb, katerih cilj je povečanje prilagodljivosti finančnega sektorja ter izboljšanje preprečevanja, upravljanja in reševanja bančnih kriz. Evropski svet je pristal, da bo uvedel dodatne pobude za zagotovitev trdnije podlage za ekonomsko in monetarno unijo z oblikovanjem bančne unije, začevši z enotnim nadzornim mehanizmom in enotnim mehanizmom za reševanje za kreditne institucije, ustanovljene v državi članici, ki je vključena v enotni nadzorni mehanizem. Države članice so pristale tudi na vzpostavitev mehanizma za stabilnost, s katerim bi se lahko članicam in njihovim bankam po potrebi zagotovila finančna sredstva.
13. Ti ukrepi neizogibno vključujejo določeno stopnjo postopnega uvajanja, da se na primer omogoči začetek veljavnosti zakonodaje ali priprava reševalnih skladov. Nekateri so omejeni na euroobmočje. Vendar so vedno večja odstopanja pri okrevanju gospodarstva v Uniji, potreba po zmanjšanju in utrditvi javnega in zasebnega dolga ter obstoj ranljivih delov finančnega sektorja povzročili trajne napetosti na finančnih trgih in razdrobljenost z vedno večjimi izkrivljanji na enotnem trgu. Zato je treba zaščititi celovitost enotnega trga, med drugim na podlagi strožje ureditve državne pomoči. Prilagoditev sporočil o krizi lahko pripomore k zagotovitvi nemotenega prehoda na prihodnjo ureditev v skladu s predlogom Komisije za direktivo o sanaciji in reševanju kreditnih institucij⁽³⁾, tako da se zagotovi večja jasnost na trgih. S prilagoditvijo sporočil o krizi se lahko zagotovita tudi odločnejše prestrukturiranje in zanesljivejša porazdelitev bremena za vse banke, ki prejemajo državno pomoč, na celotnem enotnem trgu.
14. Izvajanje nadzora državne pomoči v finančnem sektorju se včasih prekriva z odgovornostmi nadzornih organov v državah članicah. V nekaterih primerih bi lahko nadzorni organi na primer zahtevali prilagoditve v zvezi z zadevami, kot so upravljanje podjetij in plačne prakse, ki so za banke, ki prejemajo državno pomoč, pogosto določene tudi v načrtih prestrukturiranja. V takšnih primerih je ob popolnem ohranjanju izključne pristojnosti Komisije na področju nadzora državne pomoči pomembno usklajevanje med Komisijo in pristojnimi nadzornimi organi. Ob upoštevanju razvijajočega se zakonodajnega in nadzornega področja v Uniji in zlasti v euroobmočju bo Komisija, tako kot že zdaj, tesno sodelovala z nadzornimi organi, da se zagotovi neovirano prepletanje različnih vlog in odgovornosti vseh vpletenih organov.

Porazdelitev bremena

15. V sporočilih o krizi je jasno določeno, da se splošna načela glede nadzora državne pomoči uporabljajo tudi med krizo. Za omejitev izkrivljanja konkurence med bankami in v državah članicah na enotnem trgu ter obravnavanje moralnega tveganja bi bilo treba zlasti omejiti pomoč na najmanjšo potrebno in zagotoviti ustrezen prispevek upravičenca do pomoči k stroškom prestrukturiranja. Banka in njeni delničarji bi morali k prestrukturiranju čim več prispevati iz lastnih sredstev⁽⁴⁾. Državno pomoč je treba dodeliti pod pogoji, ki zagotavljajo ustrezno porazdelitev bremena med tistimi, ki so vložili v banko.

⁽³⁾ Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi okvira za sanacijo ter reševanje kreditnih institucij in investicijskih podjetij z dne 6. junija 2012, COM(2012) 280 final.

⁽⁴⁾ Glej npr. sporočilo o prestrukturiranju, točka 22.

16. Od začetka krize Komisija pri oceni združljivosti pomoči bankam zahteva vsaj minimalno stopnjo porazdelitve bremena glede na znesek pomoči, ki ga prejmejo zadevne banke, zlasti s pokrivanjem izgub z razpoložljivim kapitalom in zagotavljanjem ustreznega nadomestila za posredovanje države. Da bi preprečila odliv sredstev, je poleg tega uvedla predpise o povratnem odkupu hibridnih instrumentov ter prepovedi v zvezi s kuponi in dividendami. Vendar Komisija ni določila vnaprejšnjih pragov za lastne prispevke ali kakršne koli nadaljnje zahteve ⁽⁵⁾.
17. V začetnih fazah krize države članice na splošno niso presegle minimalnih zahtev glede vnaprejšnje porazdelitve bremena, določenih v okviru pravil o državni pomoči, in upnikom ni bilo treba prispevati k reševanju kreditnih institucij, da bi se zagotovila finančna stabilnost.
18. Vendar je državna dolžniška kriza jasno pokazala, da s takšno politiko ni mogoče zagotoviti dolgoročne finančne stabilnosti, zlasti za države članice, katerih fiskalni položaj je bistveno oslavljen zaradi stroškov reševanja bank z javnimi sredstvi. Nekatere države članice so dejansko morale preseči minimalne zahteve v okviru pravil o državni pomoči, pri čemer na podlagi novih pravnih okvirov, ki so jih uvedle, izvajajo strožje zahteve glede vnaprejšnje porazdelitve bremena. S tem so se v državah članicah oblikovali različni pristopi k porazdelitvi bremena, in sicer so se nekatere države članice omejile na minimalne zahteve v skladu s pravili o državni pomoči, druge pa so presegle te zahteve in uvedle reševanje s sredstvi vlagateljev ali posojilodajalcev. Zaradi teh razlik v pristopu držav članic k porazdelitvi bremena se razlikujejo tudi stroški financiranja bank, ki so odvisni od zaznane verjetnosti reševanja s sredstvi upnikov kot funkcije fiskalne moči države članice. Te razlike ogrožajo celovitost enotnega trga in bi lahko ogrozile enake konkurenčne pogoje, katerih zaščita je cilj nadzora državne pomoči.
19. Ob upoštevanju navedenega razvoja je treba povečati minimalne zahteve glede porazdelitve bremena. Preden se banki dodeli kakršna koli pomoč za prestrukturiranje, bodisi dokapitalizacija bodisi ukrep za oslABLJENA sredstva, je treba uporabiti vse ukrepe za povečanje kapitala, vključno s pretvorbo podrejenega dolga, pri čemer je treba zagotoviti spoštovanje temeljnih pravic in preprečiti ogrožanje finančne stabilnosti. Ker je za preprečitev morebitnega neurejenega propada banke potrebna vsaka pomoč za prestrukturiranje, je treba za čim večje zmanjšanje te pomoči upoštevati navedene ukrepe glede porazdelitve bremena, ne glede na prvotno plačilno sposobnost banke. Zato bodo morale države članice, preden bodo banki dodelile pomoč za prestrukturiranje, zagotoviti, da delničarji in podrejeni imetniki kapitala banke poskrbijo za potrebni prispevek ali vzpostaviti pravni okvir, ki je potreben za pridobitev teh prispevkov.
20. Uporaba ukrepov za omejevanje izkrivljanj konkurence je načeloma odvisna od stopnje porazdelitve bremena, pri čemer se upošteva tudi razvojna stopnja porazdelitve bremena bank v Uniji, ki prejemajo pomoč. Če so vse druge okoliščine enake, večja porazdelitev bremena torej pomeni, da je potreba po ukrepih za odpravljanje izkrivljanja konkurence manjša. V vsakem primeru je treba ukrepe za omejevanje izkrivljanja konkurence določiti tako, da se razmere čim bolj približajo razmeram na trgu, ki bi nastale, če bi upravičenec do pomoči s trga izstopil brez odobrene pomoči.

Učinkovit postopek prestrukturiranja in nadaljnja posodobitev okvira

21. Medtem ko je treba zaradi reševanja stalnih nemirov na finančnih trgih nujno ohraniti nekatere podpirne ukrepe za banke, je treba nekatere postopke in pogoje izboljšati ter jih dodatno razviti. Prav tako si je treba prizadevati za prilagoditev pravnega okvira razvoju trga, ki se je junija 2010 začela z zvišanjem premije za jamstvo ⁽⁶⁾ in nadaljevala s sporočilom o podaljšanju iz leta 2010 ⁽⁷⁾.

⁽⁵⁾ Prav tam, točka 24.

⁽⁶⁾ Glej delovni dokument Generalnega direktorata za konkurenco z dne 30. aprila 2010 o uporabi pravil o državni pomoči za jamstvene sheme držav, ki so namenjene kritju dolžniških instrumentov bank, izdanih po 30. juniju 2010.

⁽⁷⁾ V tem sporočilu je določena zahteva, da je treba za vse banke, ki prejemajo državno pomoč v obliki kapitalskih ukrepov ali ukrepov za oslABLJENA sredstva, predložiti načrt prestrukturiranja, ne glede na znesek pomoči.

22. Sporočilo o bančništvu iz leta 2008 je državam članicam omogočilo uvedbo shem za reševanje, hkrati pa ni bila izključena razpoložljivost *ad hoc* posredovanj. Ob upoštevanju obsega krize in splošnega zmanjševanja zaupanja v celotnem finančnem sektorju EU, ki ga med drugim zaznamuje izčrpavanje medbančnega trga, je Komisija sklenila, da bo odobrila vse potrebne ukrepe, ki jih bodo države članice sprejele za zaščito stabilnosti finančnega sistema, vključno z ukrepi za reševanje in shemami za dokapitalizacijo. Z začasno odobritvijo pomoči za reševanje v obliki jamstev ter dokapitalizacije in ukrepov za oslabiljena sredstva je bil uspešno preprečen preplah in ponovno vzpostavljeno zaupanje v trg.
23. Vendar je v spremenjenih tržnih razmerah manjša potreba po strukturnih ukrepih za reševanje, odobrenih zgolj na podlagi predhodne ocene, ki temelji na predpostavki, da je pravzaprav treba rešiti vse banke, in zaradi katere se odloži poglobljena ocena načrta prestrukturiranja. Čeprav je ta pristop pomagal preprečiti nepopravljivo zrušitev finančnega sektorja kot celote, so bila prizadevanja posameznih upravičencev za prestrukturiranje pogosto odložena. Zaradi poznega ukrepanja pri obravnavanju težav bank so bili v nekaterih primerih končni stroški davkoplačevalcev višji. V tem sporočilu je določeno načelo, da bodo dokapitalizacija in ukrepi za oslabiljena sredstva odobreni šele, ko bo odobren načrt prestrukturiranja banke. Ta pristop zagotavlja, da je znesek pomoči natančneje določen, da so vzroki težav banke ugotovljeni in obravnavani že v zgodnji fazi ter da je zagotovljena finančna stabilnost. Jamstvene sheme bodo še naprej na voljo, da se bankam zagotovi likvidnost. Vendar lahko te sheme zagotovijo likvidnost le bankam brez kapitalskega primanjkljaja v skladu z opredelitvijo pristojnega nadzornega organa ⁽⁸⁾.
24. V tem sporočilu so določene potrebne prilagoditve parametrov za združljivost državne pomoči, povezane s krizo, bankam od 1. avgusta 2013. To sporočilo zlasti:
- (a) nadomešča sporočilo o bančništvu iz leta 2008 in zagotavlja navodila glede meril združljivosti za likvidnostno podporo;
 - (b) prilagaja in dopolnjuje sporočilo o dokapitalizaciji in sporočilo o oslabiljenih sredstvih;
 - (c) dopolnjuje sporočilo o prestrukturiranju, tako da zagotavlja podrobnejša navodila glede porazdelitve bremena med delničarji in podrejenimi upniki;
 - (d) uvaja načelo, da dokapitalizacije ali ukrepa za zaščito sredstev ni mogoče odobriti brez predhodne odobritve načrta za prestrukturiranje, in predlaga postopek za stalno sprejetje takšnih ukrepov;
 - (e) zagotavlja navodila za zahteve glede združljivosti v zvezi s pomočjo za likvidacijo.

2. PODROČJE UPORABE

25. Komisija bo uporabljala načela iz tega sporočila in vseh sporočil o krizi ⁽⁹⁾ v zvezi s „kreditnimi institucijami“ (imenovane tudi „banke“) ⁽¹⁰⁾. Za kreditne institucije je značilna visoka stopnja povezanosti, zato ima lahko neurejen propad ene kreditne institucije velik negativen učinek na finančni sistem kot celoto. Kreditne institucije so dovzetne za nenadna zmanjšanja zaupanja, ki lahko resno ogrozijo njihovo likvidnost in plačilno sposobnost. Težave ene same kompleksne institucije lahko povzročijo sistemske težave v finančnem sektorju, to pa ima lahko tudi velik negativen učinek na gospodarstvo kot celoto, na primer zaradi vloge kreditnih institucij pri posojilih realnemu gospodarstvu, in lahko torej ogrozi finančno stabilnost..

⁽⁸⁾ „Pristojni nadzorni organ“ pomeni kateri koli nacionalni pristojni organ, ki ga določijo sodelujoče države članice v skladu z Direktivo 2006/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2006 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti kreditnih institucij (preoblikovano) (UL L 177, 30.6.2006, str. 1) ali Evropska centralna banka v okviru svojih nadzornih nalog, kot so ji dodeljene v členu 1 predloga Komisije za uredbo Sveta o prenosu posebnih nalog na Evropsko centralno banko, ki se nanašajo na politike bonitetnega nadzora kreditnih institucij, za kreditne institucije, ustanovljene v državi članici, ki je vključena v enotni nadzorni mehanizem.

⁽⁹⁾ Prim. opombo 1.

⁽¹⁰⁾ Kot so opredeljene v členu 4(1) Direktive 2006/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2006 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti kreditnih institucij (preoblikovano).

26. Komisija bo za zavarovalnice v smislu člena 6 Direktive 73/239/EGS⁽¹¹⁾, člena 4 Direktive 2002/83/ES⁽¹²⁾ ali člena 1(b) Direktive 98/78/ES⁽¹³⁾ po potrebi smiselno uporabljala načela iz tega sporočila in vseh sporočil o krizi.
27. Vsa pomoč takim institucijam, ki so ustanovljene v državi članici, vključno s podružnicami takih institucij, in ki v državi članici opravljajo pomembne dejavnosti, bo proučena v okviru tega sporočila.

3. DOKAPITALIZACIJA IN UKREPI ZA OSLABLJENA SREDSTVA

28. Dokapitalizacija in ukrepi za oslabljena sredstva, vključno z jamstvi za sredstva, so običajno odobreni z namenom kritja kapitalskega primanjkljaja. „Kapitalski primanjkljaj“ se v tem sporočilu nanaša na kapitalski primanjkljaj, ugotovljen pri preverjanju ustreznosti kapitala, testu izjemnih situacij, pregledu kakovosti sredstev ali pri podobnem ukrepu na ravni Unije, euroobmočja ali nacionalni ravni, ki ga po potrebi potrdi pristojni nadzorni organ. Takšna državna pomoč je običajno trajna in je ni mogoče enostavno ukiniti.
29. Ob upoštevanju nepreklicnosti takšnih ukrepov v praksi in fiskalnih posledic za države članice, ki dodelijo pomoč, ter glede na prakso odločanja Komisije med krizo lahko Komisija te ukrepe načeloma odobri šele, ko zadevna država članica dokaže, da so se v največji možni meri uporabili vsi ukrepi za omejitev pomoči na najmanjši potrebni znesek. V ta namen so države članice pozvane, naj pred predložitvijo načrta prestrukturiranja ali skupaj z njim predložijo načrt za zbiranje kapitala. Načrt za zbiranje kapitala mora vključevati zlasti ukrepe banke za zbiranje kapitala in morebitne ukrepe za porazdelitev bremena med delničarji in podrejenimi upniki banke.
30. Načrt za zbiranje kapitala mora skupaj s podrobnim pregledom kakovosti sredstev banke in v prihodnost usmerjeno oceno kapitalske ustreznosti državi članici omogočiti, da skupaj s Komisijo in pristojnim nadzornim organom natančno določi (preostali) kapitalski primanjkljaj banke, ki ga je treba pokriti z državno pomočjo. Za vsak tak preostali kapitalski primanjkljaj, ki ga je treba pokriti z državno pomočjo, je potrebno predložiti načrt prestrukturiranja.
31. Načrt prestrukturiranja, ki vključuje pomoč za prestrukturiranje, razen zahtev glede zbiranja kapitala in porazdelitve bremena, ki jih je treba vključiti v načrt zbiranja kapitala, kot je določeno v točkah 32 do 34, ki je predložen pred načrtom prestrukturiranja ali skupaj z njim, se bo še naprej ocenjeval na podlagi sporočila o prestrukturiranju.

3.1 Odpravljanje kapitalskega primanjkljaja – faze pred in med priglasitvijo pomoči za prestrukturiranje

32. Takoj po ugotovitvi kapitalskega primanjkljaja, za katerega bo verjetno potrebna državna pomoč, je treba sprejeti vse ukrepe za čim večje zmanjšanje stroškov države članice, povezanih z odpravo tega primanjkljaja. V ta namen so države članice pozvane, naj vzpostavijo stike s Komisijo pred priglasitvijo. V fazi teh prostovoljnih stikov pred priglasitvijo bo Komisija zagotavljala svojo pomoč v zvezi s tem, kako zagotoviti združljivost pomoči za prestrukturiranje in zlasti kako izvajati zahteve glede porazdelitve bremena v skladu s pravili o državni pomoči. Stiki pred priglasitvijo bodo temeljili na načrtu za zbiranje kapitala, ki ga pripravita država članica in banka, potrdi pa pristojni nadzorni organ. Ta načrt mora:
- (a) vsebovati seznam ukrepov za zbiranje kapitala, ki jih bo sprejela banka, ter (morebitnih) ukrepov za porazdelitev bremena med delničarji in podrejenimi upniki;
- (b) zajemati zaščitne ukrepe za preprečevanje odlivov sredstev iz banke, ki bi lahko na primer nastali v banki zaradi pridobivanja deležev v drugih podjetjih ali izplačevanja dividend ali kuponov.

⁽¹¹⁾ Prva direktiva Sveta 73/239/EGS z dne 24. julija 1973 o usklajevanju zakonov in drugih predpisov o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti neposrednega zavarovanja razen življenjskega zavarovanja (UL L 228, 16.8.1973, str. 3).

⁽¹²⁾ Direktiva 2002/83/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. novembra 2002 o življenjskem zavarovanju (UL L 345, 19.12.2002, str. 1).

⁽¹³⁾ Direktiva 98/78/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. oktobra 1998 o dopolnilnem nadzoru nad zavarovalnicami v zavarovalniški skupini (UL L 330, 5.12.1998, str. 1).

33. Država članica mora zagotoviti podrobno metodologijo in vhodne podatke, ki so se uporabili pri določitvi kapitalskega primanjkljaja in ki jih je potrdil pristojni nadzorni organ. Metodologijo je treba predložiti na podlagi področja poslovanja.
34. Po predložitvi načrta za zbiranje kapitala ter vključitvi rezultatov pregleda kakovosti sredstev banke in v prihodnost usmerjene ocene kapitalske ustreznosti mora država članica določiti preostali kapitalski primanjkljaj, ki ga je treba pokriti z državno pomočjo. Komisija bo državi članici predlagala razpravo o načrtu prestrukturiranja pred njegovo priglasitvijo. Po sklenitvi dogovora v zvezi z načrtom prestrukturiranja lahko država članica načrt uradno priglasí. Komisija bo dokapitalizacijo ali ukrep za oslABLJENA sredstva kot pomoč za prestrukturiranje odobrila šele po sklenitvi dogovora v zvezi z načrtom prestrukturiranja.

3.1.1 Ukrepi banke za zbiranje kapitala

35. Upravičenec mora v načrtu za zbiranje kapitala, ki ga potrdi pristojni nadzorni organ, opredeliti vse ukrepe za zbiranje kapitala, ki jih je mogoče izvesti, ter jih izvesti, kolikor je to mogoče, ne da bi bilo ogroženo uspešno poslovanje. Ti ukrepi morajo vključevati zlasti:
- (a) vprašanja glede pravic;
 - (b) prostovoljno pretvorbo podrejenih dolžniških instrumentov v lastniški kapital na podlagi spodbude, povezane s tveganjem;
 - (c) upravljanje obveznosti, s katerim je treba načeloma zagotoviti 100-odstotno povečanje kapitala, če kapitalskega primanjkljaja ni mogoče v celoti odpraviti in je zato potrebna državna pomoč;
 - (d) prodajo sredstev in portfeljev za povečanje kapitala;
 - (e) listinjenje portfeljev za povečanje kapitala s stranskimi dejavnostmi;
 - (f) zadržanje dobičkov;
 - (g) druge ukrepe za zmanjševanje potreb po kapitalu.
36. Če so opredeljeni ukrepi v načrtu za zbiranje kapitala navedeni kot ukrepi, ki jih ni mogoče izvesti v šestih mesecih od predložitve načrta, bo Komisija po posvetovanju s pristojnim nadzornim organom ocenila, ali naj te predlagane ukrepe upošteva kot ukrepe za zbiranje kapitala.
37. Vodstva bank je treba spodbujati, da v ugodnih razmerah izvedejo daljnosežno prestrukturiranje in tako čim bolj zmanjšajo potrebo po uporabi državne pomoči. Če bi bilo mogoče uporabo državne pomoči razumno preprečiti z ustreznimi in pravočasnimi ukrepi vodstva, mora v skladu s tem vsak subjekt, ki za prestrukturiranje ali pravilno likvidacijo uporablja državno pomoč, zamenjati izvršnega direktorja banke in druge člane uprave, če je to primerno.
38. Iz istih razlogov morajo ti subjekti izvajati strogo politiko prejemkov vodstvenih delavcev. Pri tem je treba omejiti prejemke vodstvenih delavcev in uvesti spodbude, ki zagotavljajo, da si banka pri izvajanju načrta prestrukturiranja prizadeva doseči trajnostne in dolgoročne cilje podjetja. Zato mora vsaka banka, ki prejema državno pomoč v obliki dokapitalizacije ali ukrepov za oslABLJENA sredstva, ustrezno omejiti skupne prejemke osebja, vključno s prejemki članov uprave in višjega vodstva. Omejitev skupnih prejemkov mora zajemati vse možne fiksne in spremenljive sestavne dele in pokojnine ter mora biti v skladu s členoma 93 in 94 direktive EU o kapitalskih zahtevah (direktiva CRD IV) ⁽¹⁴⁾.

⁽¹⁴⁾ Direktiva 2013/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o dostopu do dejavnosti kreditnih institucij in bonitetnem nadzoru kreditnih institucij in investicijskih podjetij, spremembi Direktive 2002/87/ES in razveljavitvi direktiv 2006/48/ES in 2006/49/ES (UL L 176, 27.6.2013, str. 338).

Skupni prejemki vsakega takega posameznika torej ne smejo biti več kot 15-krat večji od nacionalne povprečne plače v državi članici, v kateri je upravičenec ustanovljen⁽¹⁵⁾, ali 10-krat večji od povprečne plače uslužbencev v banki upravičenki.

Omejitve prejemkov je treba uporabljati do konca obdobja prestrukturiranja ali dokler banka ne odplača državne pomoči, odvisno od tega, kaj nastopi prej.

39. Nobena banka, ki prejema državno pomoč v obliki dokapitalizacije ali ukrepov za oslABLJENA sredstva, načeloma ne sme izplačati odpravnine, ki presega znesek, določen z zakonodajo ali v pogodbi.

3.1.2 Porazdelitev bremena med delničarji in podrejenimi upniki

40. Državna pomoč lahko ustvari moralno tveganje in oslabi tržno disciplino. Za zmanjšanje moralnega tveganja bi bilo treba pomoč dodeliti le pod pogoji, ki zagotavljajo ustrezno porazdelitev bremena med obstoječimi vlagatelji.
41. Ustrezna porazdelitev bremena po začetnem pokritju izgub z lastniškim kapitalom običajno vključuje prispevke imetnikov hibridnega kapitala in imetnikov podrejenih dolžniških instrumentov. Imetniki hibridnega kapitala in imetniki podrejenih dolžniških instrumentov morajo kar najbolj prispevati k zmanjšanju kapitalskega primanjkljaja. Ti prispevki so lahko zagotovljeni v obliki pretvorbe v navaden lastniški temeljni kapital⁽¹⁶⁾ ali v obliki odpisa glavnice instrumentov. Vsekakor je treba preprečiti denarne odlive upravičenca v korist imetnikov takih vrednostnih papirjev v pravno sprejemljivem okviru.
42. Komisija v okviru obvezne porazdelitve bremena na podlagi pravil o državni pomoči v obliki pretvorbe v kapital ali odpisa instrumentov ne bo zahtevala prispevkov imetnikov nadrejenih dolžniških instrumentov (zlasti iz naslova zajamčenih vlog, nezajamčenih vlog, obveznic in vseh drugih oblik nadrejenih dolžniških instrumentov).
43. Kadar kapitalski delež banke, ki je ugotovila kapitalski primanjkljaj, ostaja nad regulativnim minimumom EU, lahko banka običajno sama obnovi kapitalski položaj, zlasti z ukrepi zbiranja kapitala, kakor so določeni v točki 35. Če druge možnosti niso na voljo, vključno s kakršnimi koli drugimi nadzornimi ukrepi, kot so zgodnje ukrepanje ali drugi popravni ukrepi za odpravo primanjkljaja, kakor jih je potrdil pristojni nadzorni organ ali organ za reševanje, je treba podrejene dolžniške instrumente načeloma pretvoriti v lastniški kapital še pred dodelitvijo državne pomoči.
44. Kadar banka ne izpolnjuje več minimalnih regulativnih kapitalskih zahtev, je treba podrejene dolžniške instrumente načeloma pretvoriti ali odpisati še pred dodelitvijo državne pomoči. Državna pomoč ne sme biti dodeljena, dokler lastniški kapital, hibridni kapital in podrejeni dolžniški instrumenti ne prispevajo v celoti k izravnavi morebitnih izgub.
45. Izvzetje iz zahtev iz točk 43 in 44 je mogoče, kadar bi izvajanje takih ukrepov ogrozilo finančno stabilnost ali povzročilo nesorazmerne rezultate. To izvzetje bi lahko zajemalo primere, ko se dodeljuje razmeroma majhen znesek pomoči v primerjavi s tveganju prilagojeno aktivo banke in se je kapitalski primanjkljaj znatno zmanjšal zlasti z ukrepi zbiranja kapitala, kakor so določeni v točki 35. Nesorazmerne rezultate ali tveganje za finančno stabilnost bi bilo mogoče obravnavati tudi s ponovno preučitvijo zaporedja ukrepov za odpravo kapitalskega primanjkljaja.
46. V okviru izvajanja točk 43 in 44 bi bilo treba upoštevati „načelo, da noben upnik ne utрпи večjih izgub, kot bi jih sicer“⁽¹⁷⁾. Zato podrejeni upniki z ekonomskega vidika ne bi smeli prejeti manj, kot bi bil njihov instrument vreden, če državna pomoč ne bi bila dodeljena.

⁽¹⁵⁾ Kot je objavljena na spletni strani OECD pod naslovom „Average Annual Wages“ (povprečne letne plače) v stalnih cenah za zadnje razpoložljivo leto, <http://stats.oecd.org/Index.aspx>

⁽¹⁶⁾ Kakor je opredeljeno v členu 26 Uredbe (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o bonitetnih zahtevah za kreditne institucije in investicijska podjetja ter o spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 (UL L 176, 27.6.2013, str. 1).

⁽¹⁷⁾ To se lahko na primer doseže z ustanovitvijo holdinga. Lastništvo banke bi se knjižilo na aktivni strani bilance holdinga, medtem ko so lastniški kapital, hibridni kapital in podrejeni dolžniški instrumenti, ki jih je banka imela pred posredovanjem v obliki državne pomoči, na pasivni strani bilance holdinga z enako strukturo prednosti, kot je obstajala v banki pred posredovanjem.

3.1.3 Preprečevanje odlivov sredstev pred sklepom o prestrukturiranju

47. Za omejitev pomoči na najmanjši potrebni znesek je treba čim prej preprečiti odlive sredstev. Od trenutka, ko banka opredeli ali naj bi opredelila svoje potrebe po kapitalu, bi morala banka zato po mnenju Komisije sprejeti vse potrebne ukrepe, da bi obdržala svoja sredstva. Institucije, ki so opredelile ali bi morale opredeliti potrebe po kapitalu, od navedenega trenutka zlasti:
- (a) ne smejo izplačevati dividend za delnice ali kuponov hibridnih kapitalskih instrumentov (ali katerih koli drugih instrumentov z diskrecijskim izplačilom kuponov);
 - (b) ne smejo odkupovati svojih delnic ali odpoklicati hibridnih kapitalskih instrumentov v obdobju prestrukturiranja brez predhodne odobritve Komisije; ter
 - (c) ne smejo odkupovati hibridnih kapitalskih instrumentov, razen če bi tak ukrep, po možnosti v povezavi z drugimi, pripomogel k temu, da bi lahko institucija popolnoma pokrila kapitalski primanjkljaj, če bi vsaj približno dosegal sedanje tržne ravni⁽¹⁸⁾ in ne bi presegal tržne cene za več kot 10 %, pri čemer mora vsak odkup predhodno odobriti Komisija;
 - (d) ne smejo brez predhodne odobritve Komisije opravljati nobenih transakcij v zvezi z upravljanjem kapitala;
 - (e) ne smejo opravljati agresivne poslovne prakse; ter
 - (f) ne smejo pridobivati deležev v podjetjih ne v obliki sredstev ne v obliki prenosa delnic. Navedena zahteva ne zajema: (i) pridobitev v času običajnega poslovanja banke pri upravljanju obstoječih terjatev do podjetij v težavah; (ii) pridobitev deležev v podjetjih, kadar plačana nakupna cena ne presega 0,01 % zadnje razpoložljive bilančne vsote institucije v zadevnem trenutku in kadar skupna nakupna cena vseh takih pridobitev od zadevnega trenutka do konca obdobja prestrukturiranja ne presega 0,025 % zadnje razpoložljive bilančne vsote v zadevnem trenutku; ter (iii) pridobitve poslov po predhodni odobritvi Komisije, če je treba v izrednih okoliščinah ponovno vzpostaviti finančno stabilnost ali zagotoviti učinkovitost konkurence;
 - (g) se pri oglaševanju ne smejo sklicevati na državno pomoč in uporabljati agresivnih poslovnih strategij, ki jih brez pomoči države članice ne bi izvajali.
48. Ker je treba zagotoviti omejitev pomoči na najmanjši potrebni znesek, bo Komisija, če banka sprejme ukrepe, ki niso v skladu z zahtevami iz točke 47, v trenutku, ko bi morale dobro vodeno podjetje poznati svoje potrebe po dodatnem kapitalu, za oblikovanje zahtevanih ukrepov za omejitev izkrivljanja konkurence znesku pomoči dodala znesek, ki ustreza odlivu sredstev.

3.1.4 Pokritje preostalega kapitalskega primanjkljaja s pomočjo za prestrukturiranje

49. Če je po izvedbi zbiranja kapitala in ukrepov glede porazdelitve bremena kapitalski primanjkljaj še vedno prisoten, ga je načeloma mogoče pokriti z javno dokapitalizacijo, ukrepi za oslABLJENJA sredstva ali kombinacijo obeh. Da bi bila taka pomoč združljiva, je treba Komisiji predložiti načrt prestrukturiranja, ki mora biti skladen z ustreznimi oddelki sporočil o krizi.

3.2 Pomoč za reševanje v obliki dokapitalizacije in ukrepov za oslABLJENA sredstva

50. Ko bo Komisija začela uporabljati načela iz tega sporočila, bo morala država članica Komisiji priglasiti načrt prestrukturiranja, dokapitalizacija ali ukrepi za oslABLJENA sredstva pa se bodo izvajali šele po odobritvi državne pomoči. Vendar lahko Komisija take ukrepe državi članici izjemoma začasno odobri kot pomoč za reševanje še pred odobritvijo načrta prestrukturiranja, če so taki ukrepi nujni za ohranitev finančne stabilnosti. Če država članica uveljavlja klavzulo finančne stabilnosti, bo Komisija zahtevala

⁽¹⁸⁾ Če se na primer pri odkupu obračuna dvoštevilčni popust v odstotnih točkah nominalne vrednosti od tržne cene (v njeni odsotnosti pa od približka tržne cene) zaradi ustvarjanja dobička ali če je odkup del menjave, ki bo kreditni instituciji omogočila kakovostnejši kapital, s katerim se bo zmanjšal primanjkljaj.

predhodno analizo, ki jo izvede pristojni nadzorni organ in ki potrjuje obstoj sedanjega (ne predvidenega) kapitalskega primanjkljaja, zaradi katerega bi bil nadzornik v odsotnosti takih ukrepov prisiljen nemudoma umakniti dovoljenje institucije za opravljanje bančnih storitev. Poleg tega bo vsaka taka analiza morala pokazati, da se izjemnemu tveganju za finančno stabilnost ni mogoče v dovolj kratkem času izogniti z zasebnim kapitalom ali katerim koli drugim manj izkrivljajočim začasnim ukrepom, na primer državnim jamstvom.

51. Vse ukrepe za reševanje, ki spadajo v področje uporabe točke 50, je treba priglasiti Komisiji. Da bi Komisija začasno odobrila tak ukrep, mora biti navedeni ukrep v skladu s pravili, ki urejajo plačilo in porazdelitev bremena takih ukrepov, opredeljenimi v sporočilu o dokapitalizaciji, sporočilu o podaljšanju iz leta 2011 in po potrebi sporočilu o oslABLjenih sredstvih.
52. Poleg tega pomoč za reševanje v obliki dokapitalizacije in ukrepov za oslABLjena sredstva ne sme preprečevati izpolnjevanja zahtev glede porazdelitve bremena iz tega sporočila. Posledično se morajo zahtevani ukrepi glede porazdelitve bremena izvajati kot del pomoči za reševanje ali pa je treba dokapitalizacijo ali ukrepe za oslABLjena sredstva urediti tako, da omogočajo naknadno izvajanje ukrepov glede porazdelitve bremena. Tako naknadno izvajanje je mogoče na primer doseči z dokapitalizacijo lastniškega kapitala v obliki, ki je nadrejena obstoječemu kapitalu in podrejenim dolžniškim instrumentom ter hkrati skladna z regulativnim in nadzornim okvirom, ki se uporablja.
53. Po odobritvi pomoči za reševanje mora država članica predložiti načrt prestrukturiranja v skladu s sporočilom o prestrukturiranju v dveh mesecih od datuma sklepa o začasni odobritvi pomoči. Načrt prestrukturiranja se oceni na podlagi sporočila o prestrukturiranju, pri čemer se upoštevajo načela glede porazdelitve bremena, opredeljena v tem sporočilu.

3.3 Sheme za dokapitalizacijo in prestrukturiranje majhnih institucij

54. Pomoč majhnim bankam pogosto manj vpliva na konkurenco kot pomoč, dodeljena večjim bankam. Zaradi navedenega razloga in za zagotovitev sorazmerne upravne obravnave je pri majhnih bankah ustrezno dovoliti uporabo poenostavljenega postopka, pri tem pa je treba zagotoviti, da je izkrivljanje konkurence čim bolj omejeno. Zato je Komisija pripravljena odobriti sheme za dokapitalizacijo in prestrukturiranje majhnih institucij, kadar so pristojnosti takih shem jasne ter so sheme omejene na šestmesečno obdobje in upoštevajo pravila iz sporočil o krizi, zlasti zahteve glede porazdelitve bremena iz tega sporočila. Uporabo kakršne koli take sheme je treba poleg tega omejiti na banke, katerih bilančna vsota ne presega 100 milijonov EUR. Vsota bilanc bank, ki prejemajo pomoč v okviru sheme, ne sme presegati 1,5 % skupnih sredstev bank na domačem trgu zadevne države članice.
55. Komisija bo vse take sheme ocenila in preverila, ali dosegajo svoj namen in ali se pravilno izvajajo. Zato mora država članica po odobritvi sheme vsakih šest mesecev predložiti poročilo o uporabi sheme.

4. JAMSTVA IN LIKVIDNOSTNA PODPORA ZUNAJ ZAGOTAVLJANJA LIKVIDNOSTI CENTRALNE BANKE

56. Likvidnostna podpora in jamstva za obveznosti začasno stabilizirajo pasivno stran bančne bilance. V nasprotju z dokapitalizacijo ali ukrepi za oslABLjena sredstva, ki pred odobritvijo načeloma zahtevajo predhodno priglasitev načrta prestrukturiranja zadevne države članice in dovoljenje Komisije, se zato Komisija lahko strinja, da države članice priglasijo jamstva in likvidnostno podporo, ki bodo po začasni odobritvi dodeljeni v obliki pomoči za reševanje, preden se odobri načrt prestrukturiranja.
57. Jamstva in likvidnostno podporo je mogoče ločeno priglasiti Komisiji. Poleg tega lahko Komisija odobri tudi sheme, ki določajo ukrepe v zvezi z likvidnostjo za največ šest mesecev.
58. Take sheme morajo biti omejene na banke brez kapitalskega primanjkljaja. Kadar mora banka s kapitalskim primanjkljajem nujno obnoviti likvidnost, se zahteva posamična priglasitev Komisiji⁽¹⁹⁾. V takih okoliščinah Komisija smiselno uporabi postopek iz točk 32 do 34, vključno z zahtevo po načrtu prestrukturiranja ali likvidacije, razen če je pomoč povrnjena v dveh mesecih.

⁽¹⁹⁾ Banke, ki so na dan začetka veljavnosti tega sporočila že prejele odobreno pomoč za reševanje, ne pa tudi končne odobritve pomoči za prestrukturiranje, lahko prejmejo pomoč v okviru likvidnostne sheme brez posamične priglasitve.

59. Da bi Komisija odobrila jamstva in likvidnostno podporo, morajo biti izpolnjene naslednje zahteve:

- (a) jamstva se lahko odobrijo samo za nove izdaje nadrejenih dolžniških instrumentov kreditnih institucij (podrejeni dolžniški instrumenti niso vključeni);
- (b) jamstva se lahko odobrijo samo za dolžniške instrumente z ročnostjo od treh mesecev do petih let (ali največ sedem let za krite obveznice). Jamstva z ročnostjo več kot tri leta morajo biti, razen v ustrezno utemeljenih primerih, omejena na eno tretjino neporavnanih jamstev, odobrenih posamezni banki;
- (c) najnižja raven plačila državnih jamstev mora biti v skladu s formulo iz sporočila o podaljšanju iz leta 2011;
- (d) načrt prestrukturiranja mora Komisiji v dveh mesecih predložiti vsaka kreditna institucija, ki so ji bila odobrena jamstva za nove obveznosti ali obnovljene obveznosti ter pri kateri so ob odobritvi novega jamstva skupne neporavnane zajamčene obveznosti (vključno z jamstvi, sklenjenimi pred datumom navedenega sklepa) presegle 5-odstotni delež skupnih obveznosti in skupni znesek 500 milijonov EUR;
- (e) vsaka kreditna institucija, zaradi katere se unovči jamstvo, mora v dveh mesecih po unovčitvi jamstva predložiti posamični načrt prestrukturiranja ali likvidacije;
- (f) prejemniki jamstev in likvidnostne podpore se pri oglaševanju ne smejo sklicevati na državno pomoč in uporabljati agresivnih poslovnih strategij, ki jih brez pomoči države članice ne bi izvajali.

60. Sheme jamstev in likvidnostne podpore morajo izpolnjevati naslednja dodatna merila:

- (a) shema mora biti omejena na banke brez kapitalskega primanjkljaja, kar je v skladu s točko 28 potrdil pristojni nadzorni organ;
- (b) jamstva z ročnostjo več kot tri leta morajo biti omejena na eno tretjino skupnih jamstev, odobrenih posamezni banki;
- (c) države članice morajo Komisiji vsake tri mesece poročati o: (i) delovanju sheme; (ii) izdajah dolžniških instrumentov z jamstvom in (iii) dejansko zaračunanih premijah;
- (d) države članice morajo poročila o delovanju sheme dopolniti z razpoložljivimi posodobljenimi informacijami o ceni primerljivih izdaj dolžniških instrumentov brez jamstva (vrsta, obseg, bonitetna ocena, valuta).

61. Izjemoma se lahko jamstva odobrijo tudi za kritje izpostavljenosti Evropske investicijske banke v zvezi z drugimi bankami za obnove kreditiranja realnega gospodarstva v državah z izjemno slabimi pogoji najemanja posojil v primerjavi s povprečjem Unije. Komisija bo pri oceni takih ukrepov proučila zlasti, ali ne prinašajo neupravičenih koristi, s katerimi bi lahko na primer navedene banke razvijale druge poslovne dejavnosti. Taka jamstva lahko zajemajo največ sedemletno obdobje. Če taka jamstva odobri Komisija, banke niso obvezane predložiti načrta prestrukturiranja.

5. ZAGOTAVLJANJE LIKVIDNOSTI S STRANI CENTRALNIH BANK TER POSREDOVANJE SISTEMOV ZAJAMČENIH VLOG IN REŠEVALNIH SKLADOV

62. Običajne dejavnosti centralnih bank v zvezi z monetarno politiko, kot so operacije odprtega trga in odprte ponudbe, ne spadajo v področje uporabe pravil o državni pomoči. Namenska pomoč posamezni kreditni instituciji (pogosto imenovana „izredna likvidnostna pomoč“) lahko pomeni pomoč, če niso izpolnjeni vsi naslednji pogoji ⁽²⁰⁾:

⁽²⁰⁾ V takih primerih bodo ukrepi posledično ocenjeni kot del načrta prestrukturiranja.

- (a) kreditna institucija je v času zagotavljanja likvidnosti, ki se izvaja v izrednih okoliščinah in ni del večjega paketa pomoči, začasno nelikvidna, a solventna;
 - (b) institucija je v celoti zavarovana s premoženjem, za katero se uporabljajo ustrezni odbitki pri vrednotenju glede na njeno kakovost in tržno vrednost;
 - (c) centralna banka upravičencu zaračuna kazensko obrestno mero;
 - (d) centralna banka da sama pobudo za ukrep, zlasti pa je ne podpira nobeno posredno osebno jamstvo države.
63. Posredovanje skladov zajamčenih vlog za plačilo vlagateljev v skladu z obveznostmi držav članic na podlagi Direktive 94/19/ES o sistemih zajamčenih vlog ⁽²¹⁾ ne pomeni državne pomoči ⁽²²⁾. Vendar uporaba navedenih ali podobnih skladov pri prestrukturiranju kreditnih institucij lahko pomeni državno pomoč. Čeprav lahko zadevni skladi izhajajo iz zasebnega sektorja, lahko pomenijo pomoč, če pridejo pod državni nadzor in če o uporabi skladov odloča država ⁽²³⁾. Komisija bo ocenila združljivost državne pomoči v obliki takega posredovanja na podlagi tega sporočila.
64. Državna pomoč v obliki posredovanja reševalnega sklada bo ocenjena na podlagi tega sporočila, da se oceni njena združljivost z notranjim trgovom.

6. POSEBNE UGOTOVITVE V ZVEZI S POMOČJO ZA LIKVIDACIJO

6.1 Splošna načela

65. Države članice bi morale spodbujati izstop neuspešnih subjektov, postopek izstopa pa bi moral potekati pravilno, da bi se ohranila finančna stabilnost. Vedno, kadar institucija realno ne more ponovno vzpostaviti dolgoročno uspešnega poslovanja, bi bilo treba razmisliti o pravilni likvidaciji kreditne institucije v težavah.
66. Komisija priznava, da zaradi specifičnosti kreditnih institucij in v odsotnosti mehanizmov za reševanje kreditnih institucij brez ogrožanja finančne stabilnosti morda ne bi bilo mogoče likvidirati kreditne institucije z običajnimi postopki nesolventnosti. Zato državni ukrepi, ki podpirajo likvidacijo kreditnih institucij v težavah, lahko pomenijo združljivo pomoč, ki mora biti skladna z zahtevo, podrobno opredeljeno v točki 44.
67. Cilj pravilne likvidacije mora biti prenehanje delovanja kreditne institucije v težavah v omejenem časovnem obdobju. Navedeni cilj pomeni, da ni dovoljeno prevzemati poslov nove tretje strani. Vendar ne preprečuje izvajanja obstoječih poslov, če se s tem zmanjšajo likvidacijski stroški. Poleg tega mora biti cilj likvidacije prodati čim več delov posla ali sredstev s konkurenčnimi postopki. Pravilen likvidacijski postopek zahteva, da postopki prodaje sredstev prispevajo k likvidacijskim stroškom.
68. Države članice imajo na voljo različna sredstva za organizacijo likvidacije kreditnih institucij v težavah. Vsi ukrepi državne pomoči, ki se izvajajo kot podpora taki likvidaciji, morajo biti v skladu z načeli, podrobno opredeljenimi v točkah 69 do 82.

6.2 Pogoji za odobritev pomoči za likvidacijo

69. Države članice morajo predložiti načrt pravilne likvidacije kreditne institucije.
70. Komisija bo ocenila združljivost ukrepov pomoči, ki se bodo izvajali za reševanje kreditnih institucij na podoben način in v istem smislu, kot je določeno v oddelkih 2, 3 in 4 sporočila o prestrukturiranju v zvezi s pomočjo za prestrukturiranje.

⁽²¹⁾ Direktiva 94/19/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 1994 o sistemih zajamčenih vlog (UL L 135, 31.5.1994, str. 5).

⁽²²⁾ Glej po analogiji sodbo z dne 5. aprila 2006 v zadevi *Deutsche Bahn* proti Komisiji, T-351/02, ZOdl., str. II-1047, in sodbo z dne 23. aprila 2009 v zadevi *Puffer*, C-460/07, ZOdl., str. I-3251, točka 70.

⁽²³⁾ Glej dansko likvidacijsko shemo (UL C 312, 17.11.2010, str. 5).

71. Specifičnost pravilne likvidacije spodbuja premisleke, opredeljene v točkah 72 do 78.

6.2.1 Omejitev likvidacijskih stroškov

72. Države članice bi morale dokazati, da pomoč omogoča učinkovito in pravilno likvidacijo kreditne institucije, pri čemer je najnižji možni znesek pomoči dovolj visok, da ostane med likvidacijo solventna v skladu z zastavljenim ciljem, in se zahteve glede porazdelitve bremena iz tega sporočila spoštujejo.

6.2.2 Omejitev izkrivljanja konkurence

73. Za izognitev neupravičenemu izkrivljanju konkurence bi morala biti faza likvidacije omejena na obdobje, ki je nujno potrebno za pravilno likvidacijo.

74. Dokler kreditna institucija upravičenka še vedno deluje, ne sme dejavno konkurirati na trgu ali začeti novih dejavnosti. Njeno delovanje mora biti načeloma omejeno na nadaljevanje in dokončevanje dejavnosti za obstoječe stranke. Kakršno koli novo dejavnost z obstoječimi strankami je treba omejiti na spremembo pogojev v obstoječih pogodbah in prestrukturiranje obstoječih posojil, če take spremembe izboljšajo zadevno sedanjo neto vrednost sredstva.

75. Politika oblikovanja cen kreditne institucije, ki bo likvidirana, mora biti oblikovana tako, da spodbuja stranke k iskanju boljših možnosti.

76. Kadar je potrebno dovoljenje za opravljanje bančnih storitev, na primer pri slabih bankah ali začasnih institucijah, ustanovljenih zgolj za pravilno likvidacijo kreditne institucije („premostitvena banka“), bi moralo biti dovoljenje omejeno na dejavnosti, ki so nujno potrebne za likvidacijo. Dovoljenje za opravljanje bančnih storitev bi moral pristojni nadzorni organ čim prej umakniti.

6.2.3 Porazdelitev bremena

77. V okviru pravilne likvidacije je treba ohranjati čim manjše moralno tveganje, zlasti s preprečevanjem dodeljevanja dodatnih pomoči v korist delničarjev in imetnikov podrejenih dolžniških instrumentov. Zato se terjatev delničarjev in imetnikov podrejenih dolžniških instrumentov ne sme prenašati v kakršne koli nadaljnje gospodarske dejavnosti.

78. Oddelka 3.1.2 in 3.1.3 je treba smiselno upoštevati.

6.3 Prodaja kreditne institucije med postopkom pravilne likvidacije

79. Prodaja kreditne institucije med postopkom pravilne likvidacije lahko vključuje državno pomoč kupcu, razen če ni prodaja organizirana prek odprtega in neomejenega konkurenčnega javnega razpisa ter se sredstva prodajo najboljšemu ponudniku. Tak konkurenčni razpis bi moral po potrebi omogočati prodajo delov institucije različnim ponudnikom.

80. Pri opredelitvi obstoja pomoči kupcu kreditne institucije ali njenih delov bo Komisija zlasti proučila, ali:

(a) je postopek prodaje odprt, neomejen in nediskriminacijski;

(b) prodaja poteka po tržnih pogojih;

(c) je kreditna institucija ali vlada, odvisno od izbrane oblike, zagotovila najvišjo možno prodajno ceno za zadevna sredstva in obveznosti.

81. Kadar Komisija ugotovi obstoj pomoči kupcu, bo posebej ocenila združljivost navedene pomoči.

82. Če se pomoč odobri gospodarski dejavnosti, ki bo prodana (in ne kupcu navedene dejavnosti), se združljivost take pomoči pregleda posamično v skladu s tem sporočilom. Če likvidacijski postopek vključuje prodajo gospodarskega subjekta z znatnim tržnim deležem, bo Komisija ocenila potrebo po ukrepih za omejitev izkrivljanja konkurence, ki je posledica pomoči navedenemu gospodarskemu subjektu, in preverila uspešnost poslovanja subjekta po prodaji. Komisija bo v oceni uspešnosti poslovanja upoštevala velikost in moč kupca v primerjavi z velikostjo in močjo kupljene dejavnosti.

6.4 Pogoji za odobritev shem pravilne likvidacije

83. V izvajanje režimov držav članic v zvezi s kreditnimi institucijami v težavah je lahko vključena možnost dodelitve pomoči za zagotovitev pravilne likvidacije kreditnih institucij v težavah, ki omejuje negativne učinke prelivanja na sektor in gospodarstvo na splošno.
84. Komisija meni, da se sheme pomoči za likvidacijo kreditnih institucij omejene velikosti⁽²⁴⁾ lahkoodobrijo, če so oblikovane tako, da zagotavljajo skladnost z zahtevami glede porazdelitve bremena med delničarji in imetniki podrejenih dolžniških instrumentov iz točke 44 ter odpravljajo moralno tveganje in druge pomisleke, povezane s konkurenco.
85. Združljivost takih shem se bo ocenila na podlagi pogojev iz oddelka 3. Države članice morajo pri priglasitvi sheme Komisiji zato predložiti podrobne informacije o postopku in pogojih za posredovanje v korist institucij upravičenk.
86. Ker se lahko stopnje izkrivljanja konkurence razlikujejo glede na vrsto institucije upravičenke in njen tržni položaj, bo morda potrebna posamična ocena, ki bo zagotovila, da postopek ne bo povzročil neupravičenega izkrivljanja konkurence. Zato je treba ukrepe pomoči v okviru odobrene sheme za kreditne institucije, katerih skupna sredstva presegajo 3 000 milijonov EUR, posamično priglasiti za odobritev.

6.5 Spremljanje

87. Države članice morajo redno, tj. vsaj enkrat na leto, predložiti poročila o delovanju katere koli sheme, ki je bila odobrena v skladu z oddelkom 6.4. V teh poročilih morajo biti navedene tudi informacije za vsako kreditno institucijo, ki je v postopku likvidacije v skladu z oddelkom 6.4.
88. Da bi lahko Komisija spremljala postopek pravilne likvidacije in njen učinek na konkurenco, morajo države članice redno (vsaj enkrat na leto) predložiti poročila o poteku likvidacijskega postopka za vsako banko, ki bo likvidirana, na koncu postopka likvidacije pa še končno poročilo. V nekaterih primerih se lahko določi skrbnik spremljanja, skrbnik za odprodajo ali oba, da se zagotovi upoštevanje kakršnih koli pogojev in obveznosti v zvezi z odobritvijo pomoči.

7. ZAČETEK UPORABE IN TRAJANJE

89. Komisija bo načela iz tega sporočila začela uporabljati 1. avgusta 2013.
90. Priglasitve, ki jih bo Komisija evidentirala pred 1. avgustom 2013, bodo pregledane glede na merila, ki so se uporabljala v času priglasitve.
91. Komisija bo preverila združljivost z notranjim trgov kakršne koli pomoči, dodeljene brez njene odobritve in zato v nasprotju s členom 108(3) Pogodbe na podlagi tega sporočila, če je del pomoči ali vsa navedena pomoč dodeljena po objavi sporočila v *Uradnem listu Evropske unije*.
92. V vseh drugih primerih bo izvedla pregled na podlagi sporočil o krizi, veljavnih v času, ko je bila dodeljena pomoč.
93. Komisija bo po potrebi pregledala to sporočilo ter se pri tem posvetila zlasti spremembam tržnih pogojev ali zakonodajnega okolja, ki bi lahko vplivale na pravila iz njega.
94. Sporočilo o bančništvu iz leta 2008 se umakne z učinkom od 31. julija 2013.
95. Točka 47 sporočila o oslABLjenih sredstvih in Priloga 5 k navedenemu sporočilu se umakneti.
96. Sporočilo o prestrukturiranju se prilagodi:

V točki 4 se prvi stavek nadomesti z naslednjim: „Če je finančna institucija prejela državno pomoč, mora država članica predložiti načrt prestrukturiranja, ki bo utrdil ali ponovno vzpostavil dolgoročno uspešno poslovanje posameznih bank brez uporabe državne pomoči.“

⁽²⁴⁾ Glej npr. dansko likvidacijsko shemo za banke, N 407/10 (UL C 312, 17.11.2010, str. 7).

Opomba 4, ki se nanaša na točko 4, se umakne.

Tretja alinea točke 7 se nadomesti z naslednjim: „Komisija bo uporabila osnovno načelo ustrezne porazdelitve bremena med državami članicami in bankami upravičenkami, pri čemer bo upoštevala splošne razmere v finančnem sektorju.“

Točka 8 se umakne.

V opombi 1, ki se nanaša na točko 21, se prvi stavek nadomesti z naslednjim: „Glej oddelek 6 sporočila o bančništvu iz leta 2013.“

Točka 25 se nadomesti z naslednjim: „Vsako odstopanje od ustrezne vnaprejšnje porazdelitve bremena, ki je bilo izjemoma odobreno pred odobritvijo načrta prestrukturiranja zaradi ohranjanja finančne stabilnosti, je treba nadomestiti s prispevkom na poznejši stopnji prestrukturiranja, na primer v obliki klavzul za vračilo sredstev in/ali daljnosežnejšega prestrukturiranja, vključno z dodatnimi ukrepi za omejevanje izkrivljanja konkurence.“
